

DAGENS NYHETER.

lördag 23 februari 2013

KULTUR

Världens största bokhandel. Powell's City of Books är 7 000 kvadratmeter

Portlands boktempel lockar läsare från hela världen

Det finns kartor som hjälp för kunderna att hitta rätt på Powell's 7 000 kvadratmeter.

Foto: Leah Nash

Portland. De som tappat bort sig kan få ett klistermärke med texten: "Jag gick vilse på Powell's." DN har besökt den jättelika bokhandeln som nu även har börjat sälja prylar och läsplattor.

- I Portland ligger världens största bokhandel. Powell's City of Books upptar ett helt kvarter och rymmer över en miljon böcker. Men för att klara sig som oberoende bokhandel i en tid av förändringar i branschen krävs både fantasi och flexibilitet.

Att Powell's råkar ligga i just Portland är kanske ingen

8 000 besökare varje dag.

Powell's är öppet mellan 9 till 23 varje dag och är Portlands största turistattraktion.

I genomsnitt tar bokhandeln

slump. Bokhandeln präglas av samma eko-utopiska anda som i hipsterserien "Portlandia". Vid kassorna säljs ekologiska kaffemuggar tillverkade av återvinningsbar bambu, och i hyllorna blandas begagnat med nytt. Men till skillnad från den feministiska bokhandeln i serien som satsar mest på böcker om könsmaktsordningen, erbjuder Powell's ett brett sortiment som lockar besökare från alla världens hörn.

Bokhandelns motto "det finns aldrig för många böcker för våra kunder" avspeglas i de proppfulla hyllorna som sträcker sig från golv till tak. För att hjälpa kunderna att hitta rätt finns kartor. De som ändå tappar bort sig kan få ett klistermärke med texten: "Jag gick vilse på Powell's." Men att det med sina 7 000 kvadratmeter skulle vara för stort är inget vanligt förekommande klagomål, enligt butikschefen Miriam Sontz.

– Genom åren har vi gjort kundundersökningar där vi frågar om vi börjar bli för stora. Svaret har alltid varit nej. Våra kunder säger att de älskar det.

Mellan åren 2000 och 2007 fick över tusen bokaffärer lägga ned i USA på grund av konkurrens från nätbokhandlar, e-böcker och läsplattor. Som oberoende bokhandel brottas Powell's inte bara med handeln på nätet, utan också med konkurrensen från stora bokkedjor. Allt högre kostnader för de anställdas sjukförsäkringar, telefoner och datorer slukar också stora delar av vinsten.

För att öka omsättningen har man de senaste åren tagit till nya strategier. En är försäljning av prylar som till exempel ryggsäckar, pussel, spel, muggar, t-tröjor och anteckningsblock. En annan är ett ambitiöst kalendarium med 700 författarbesök om året, skrivarkurser, utställningar och kurser i lokal arkitektur och historia.

För ett halvår sedan köpte man in en så kallad Espresso book machine. Den kan skriva ut en bok på mindre än tio minuter och har tillgång till sex miljoner titlar. Den är också det ultimata verktyget för den som vill ge ut sin egen bok.

Men det kanske allra största steget tog man i november förra året när man började sälja läsplattor. Miriam Sontz

emot 8 000 besökare dagligen.

Powell's har sju bokhandlar som alla ligger inom Portlandområdet och det här är den största.

Varje dag köper man in ungefär 3 000 begagnade böcker, de flesta från stamkunder.

Powell's har funnits i 40 år. Tidigare låg det en bilverkstad och tryckeri där den stora bokhandeln ligger.

Alla böcker som finns i Powell's affärer säljs också på nätet.

DN frågar. 1 Varför besöker du Powell's?
2 Vad har du i korgen?

Gene L Estabrook luktar på böckerna i rare book room där de mest värdefulla böckerna finns. De säljs oftast till museer eller boksamlare.

Foto: Leah Nash

hade förväntat sig protester från personalen. Men de uteblev.

– Jag tror många inser att vi måste vara flexibla i en tid av förändringar på marknaden. Det innebär bland annat att vi överlåter till kunderna att välja mellan läsplatta och bok.

Miriam, som själv är i 60-årsåldern, äger både läsplatta och Ipad.

– Det händer att jag läser min New York Times elektroniskt. Men efter en dag på jobbet känner jag sällan för att gå hem och titta på en skärm. Jag vet att andra ser annorlunda på saken och så länge folk läser tycker jag inte det spelar någon roll i vilken form de gör det.

Att vara lyhörd för trender innebär också att ständigt se över och anpassa utbudet av litteratur. De senaste åren har till exempel det lila rummet, med böcker om världshistoria, fått krympa till förmån för guldrummet, där deckare samsas med erotisk litteratur, science fiction och serieböcker.

De avdelningar som växer snabbast är barnboksavdelningen och den skönlitterära. Bara Charles Dickens upptar tolv hyllor, och poe-sikollektionen är USA:s största.

Det ”unika” rummet påminner om ett gammalt bibliotek med orientaliska mattor, antika lampor och glasskåp. Här finns flera hundra år gamla böcker, första upplagor och samlarex signerade av levande och döda författare.

Den dyraste boken är originalupplagan av Lewis och Clarks ”Expedition” från 1814 för över två miljoner kronor. Något mer överkomligt är priset för Hemingways första upplaga av ’Och solen har sin gång’ från 1926: drygt 13 000 kronor.

Som i de flesta amerikanska bokhandlar finns också ett kafé på Powell’s. En av dem som bänkat sig med en hög böcker är Donald Shearer. Han kommer hit fyra gånger i veckan och brukar sitta och läsa i ungefär två timmar. Just nu håller han på med en bok om hur Saudi-arabien blev till.

– Den här började jag på för tre dagar sedan, säger han och håller upp den nästan utlästa boken.

Han uppskattar det breda sortimentet på Powell’s och det faktum att han alltid får tag på det senaste. Köper något gör

Steven Tannas, Calgary, Kanada. 1 Jag samlar på gamla böcker och har tillbringat flera timmar i det ”unika rummet”. 2 Jag funderar på att köpa ”Sagan om de två tornen” av JRR Tolkien från 1961 (pris: 1 000 kronor) men har inte riktigt bestämt mig än.

Foto: Anna Jonasson

Man säljer även lite annat än böcker.

Foto: Leah Nash

Kim Sogge, Portland 1 Jag kommer hit en gång i veckan och hittar alltid det jag letar efter. Jag gillar att det inte är en stor kedja men det allra bästa är priserna. 2 ”En kärlekshandling” (The marriage plot) av Jeffrey Eugenides. Den utsågs till 2012 års bästa bok av bland annat New York Times.

Foto: Anna Jonasson

Powell’s upptar ett kvarter som tidigare innehöll verkstad och tryckeri.

Foto: Leah Nash

han dock aldrig. Inte ens en kaffe.

– Mitt kaffe köper jag på Starbucks innan jag kommer hit eftersom det är billigare där.

På frågan om han någon gång blivit tillsagd ser han förvånad ut.

– Nej, hurså?

Miriam Sontz är medveten om att många inte handlar något. Men att kunderna ska få ta med sig tidningar och litteratur in till kaféet är viktigt för att de i lugn och ro ska kunna fundera igenom vilka böcker de vill köpa, anser hon.

Den inställningen kan vara en orsak till att Powell's fortsätter att locka såväl Portlandbor som turister. I vilken mån den bidrar till ökad vinst är en annan fråga.

Men i nuläget verkar Miriam Sontz inte alltför bekymrad över Powell's framtid. Nittio procent av förtjänsten kommer fortfarande från bokförsäljningen. Och när bokkedjan Borders lade ned sin butik i Portland förra året, innebar det ett uppsving för Powell's.

Sedan 2009 har det över lag gått bättre för de oberoende bokhandlarna i USA. Nedgången har upphört och nya affärer öppnat. Miriam Sontz tror att folk kanske börjar tröttna på kedjornas likriktning.

– På Barnes and Nobles (en av de stora bokkedjorna i USA) hittar du samma inredning och utbud i varenda affär i hela USA. Bland de oberoende är ingen den andra lik. I Portland finns dessutom ett stort intresse av att stödja det lokala. Vi har ett bra samarbete med skolor och bibliotek och satsar på att i gengäld lyfta fram författare från Oregon och nordvästra USA.

Vad är det som gör att man hellre köper en bok i en bokhandel än på nätet?

Miriam's svar kommer snabbt.

– Om du är typen som vet exakt vad du vill ha, handlar du på nätet. Men är du den spontana typen älskar du oberoende bokhandlar eftersom du kan ramla över en bok av en ren slump.

Hon berättar om kvinnan som plockade upp en bok om buddism som trillade ned framför henne. Hon började

Hailey Peterson, Eugene, Oregon 1 Det är enormt och jättehäftigt. Man kan hitta allt och billigt dessutom. Det är första gången jag är här. Jag har redan gått runt i fyra timmar och ska vara här hela dagen. 2 "Les misérables" av Victor Hugo, en guidebok till Indien, en fransk grammatikbok och ett linsetui. Jag ska resa till Europa snart och är på jakt efter världslitteratur.

Foto: Anna Jonasson

Jason McKinney sitter och läser på övre våningen där Portlandillustratören Nicole J Georges ställer ut.

Foto: Leah Nash

bläddra, köpte med sig boken och blev så småningom buddist.

– Boken förändrade kvinnans liv. Jag tror det finns två saker som vi människor behöver mer än något annat. Det ena är berättelsen, den andra beröring. I en tid när vi överexponeras med information kan vi erbjuda både och. Det tror jag är svårslaget.

Anna Jonasson

Chefredaktör, vd och ansvarig utgivare: **Gunilla Herlitz**. Redaktionschef: **Asa Tillberg**. Redaktionschef DN.se: **Anna Åberg**. © Dagens Nyheter AB 2013